

Rapport

Klacht

De klacht betreft de omstandigheid dat:

1. het regionale politiekorps Midden en West Brabant, district Tilburg, medewerking verleent aan verzoeken van gemeenten om bij de Belgische overheid persoonsgegevens op te vragen in verband met een naheffing van parkeerbelasting voor auto's met een Belgisch kenteken, hoewel het daarvoor ontbreekt aan een deugdelijke grondslag, en
2. de gemeente Roosendaal via de politie bij de Belgische overheid gegevens opvraagt hoewel het daarvoor ontbreekt aan een deugdelijke grondslag.

Beoordeling Bevindingen

1. Verzoeker woont met zijn gezin te Kalmthout, België. Naar aanleiding een naheffingsaanslag parkeerbelasting (parkeerboete) vroeg verzoeker de gemeente Roosendaal per fax van 29 en 30 juli 2008 om informatie over de wijze van incasso van een dergelijke belasting bij een inwoner van België. De heffingsambtenaar van de gemeente deelde verzoeker op 30 september 2008 het volgende mee:

"Behoudens de door u aangehaalde wielklem heeft de gemeente Roosendaal geen middelen en/of mogelijkheden om parkeerbelasting te innen bij een Belgische inwoner als deze niet tot betaling overgaat. Als er wel middelen en/of mogelijkheden zouden zijn dan zijn de daaraan verbonden kosten van zodanige omvang dat de kosten de baten veelvuldig overtreffen en daarom alleen al uit financieel oogpunt invordering achterwege blijft."

2. De gemeente Roosendaal en vele andere gemeenten hebben de incasso van gemeentelijke belastingen uitbesteed aan het deurwaarderskantoor Cannock Chase. Dit kantoor zond verzoekers dochter op verzoekers huisadres in 2009 een dwangbevel, met bevel tot betaling, voor een naheffingsaanslag parkeerbelasting en de kosten, van in totaal € 92,10.

Verzoeker stuurde Cannock Chase rond 24 augustus 2009 een brief, waarin hij er op wees dat een in Nederland opgelegde naheffingsaanslag parkeerbelasting niet kan worden ingevorderd in België, en dat zijn dochter de haar opgelegde aanslag daarom niet zou voldoen. Cannock Chase reageerde op 25 augustus 2009 met onder meer het volgende:

"Echter, aangezien de belastingplichtige, in dit geval uw dochter, regelmatig Nederland bezoekt bestaan er wel degelijk mogelijkheden tot dwanginvordering."

3. Verzoeker wendde zich op 29 augustus 2009 tot de Nationale ombudsman met een klacht de over Nederlandse overheid. Volgens verzoeker hebben Nederlandse belastingdiensten geen toegang tot het Belgisch kentekenregister en wordt door deze diensten op oneigenlijke wijze gebruik gemaakt van de samenwerkende politiediensten in

Nederland en België die voor justitiële doeleinden kentekengegevens uitwisselen.

4. De beheerder van het regionale politiekorps Midden en West Brabant reageerde op de klacht en de in verband daarmee gestelde vragen met het volgende.

a. Op grond van het convenant Samenwerking tussen Regiopolitie Midden en West Brabant en de gemeente Maastricht (zie Achtergrond, onder 3.) wordt medewerking verleend aan verzoeken van gemeenten om informatie over de naam, adres- en woonplaatsgegevens van houders van een Belgisch kenteken.

In dat convenant is overwogen dat de Belgische autoriteiten hebben ingestemd met het opvragen van die gegevens voor fiscale parkeerovertradingen.

Alvorens gemeenten gegevens kunnen opvragen dienen zij een contract te sluiten met de Regiopolitie Midden en West Brabant.

b. Er zijn 31 gemeenten die van de geboden mogelijkheid gebruik maken, onder meer de gemeente Roosendaal. Het ging in 2007 om 32.914 verzoeken, in 2008 om 28.861 verzoeken en in de periode van januari tot medio oktober 2009 om 23.264 verzoeken.

c. Gemeenten geven bij het doen van een verzoek in het algemeen niet aan dat het betreft een naheffing parkeerbelasting. Vrijwel steeds betreft het een aanduiding zoals "Hierbij onze aanvraag, conform afspraak" of dergelijke.

Gemeenten hebben ook geen andere reden voor het opvragen van de gegevens van een Belgisch kentekenhouders dan in verband met de invordering van een parkeerbelasting.

5. Het college van burgemeester en wethouders van Roosendaal reageerde op de klacht en de in verband daarmee gestelde vragen met onder meer het volgende.

De gemeente Roosendaal maakt gebruik van de mogelijkheid om via de Regiopolitie te Tilburg naam, adres en woonplaatsgegevens van houders van een Belgisch kenteken op te vragen in verband met de (na)heffing van parkeerbelastingen. Het opvragen van gegevens geschiedt overigens niet op basis van dat convenant, maar berust op de bereidwilligheid van de desbetreffende Belgische instanties om die gegevens vrijwillig te verstrekken.

Beoordeling

6. Het verbod van misbruik van bevoegdheid houdt in dat overheidsinstanties een bevoegdheid niet gebruiken voor een ander doel dan waartoe die bevoegdheid is gegeven.

De strekking van dit verbod is nauw verbonden met doel en strekking van een wettelijke regeling waarop de bevoegdheid van een bestuursorgaan is gebaseerd.

Het verbod impliceert dat een specifieke bevoegdheid niet mag worden gehanteerd om een onderzoek te doen naar gedragingen die buiten het kader vallen waarbinnen de bevoegdheid is verleend.

7. In diverse wetten is vastgelegd van wie en in welke gevallen een belasting kan worden geheven. De wetgever heeft verder voorschriften gegeven voor de wijze waarop de verschuldigde belasting moet worden betaald en hoe zo nodig betaling kan worden afgedwongen.

Uitgangspunt is, dat degene die belasting is verschuldigd die door middel van een aanslag is vastgesteld, die aanslag voldoet binnen de gestelde termijn. Een parkeerheffing wordt in de regel voldaan door het verschuldigde bedrag te betalen via de parkeerautomaat. Indien het verschuldigde parkeergeld niet is voldaan kan een naheffingsaanslag (de parkeerboete) worden opgelegd. Indien die boete niet wordt betaald kan tot (dwang)invordering worden overgegaan. De wet voorziet echter alleen in een dwanginvordering bij de in Nederland gevestigde belastingschuldige.

8. In het geval dat de belastingschuldige in het buitenland woont is invordering alleen mogelijk als de wettelijke regeling van dat woonland dat toelaat, en er een overeenkomst tussen de betrokken landen is die de incasso van het verschuldigde bedrag mogelijk maakt.

De bestaande verdragen tussen België en Nederland voorzien in wederzijdse bijstand

bij politie- en justitieel optreden. Verder is in belastingverdragen een regeling getroffen voor de invordering van rijksbelastingen, maar die gelden weer niet voor gemeentelijke heffingen en belastingen. Een Nederlandse gemeente die een parkeerboete wil innen bij een in België wonende belastingschuldige kan dus niet met een beroep op een verdrag de Belgische overheid om bijstand verzoeken.

9. De Regiopolitie Midden en West Brabant en de gemeente Maastricht zijn in 1998 een overeenkomst tot samenwerking aangegaan. Volgens die overeenkomst hebben de bevoegde Belgische autoriteiten ingestemd met het verstrekken van informatie over Belgische kentekenhouders aan de Regiopolitie in verband met fiscale parkeerovertradingen.

In die overeenkomst is verder opgenomen dat de bevraging is gelegaliseerd in de regeling tussen de bevoegde autoriteiten van België en Nederland van 25 september 1997 (zie Achtergrond, onder 3.). In punt 3 van die regeling staat dat de autoriteiten van beide staten er zich toe verbinden om de uitwisseling van inlichtingen te intensiveren. Het gaat daarbij om inlichtingen van andere aard dan die specifiek zijn genoemd in de punten 1. en 2. van de regeling (belastingen over inkomen en vermogen en over de toegevoegde waarde).

Voor het opvragen van de gegevens van een houder van een Belgisch kenteken bij de Belgische autoriteiten is dus een deugdelijke grondslag.

De onderzochte gedraging van de regiopolitie Midden en West Brabant is dan ook behoorlijk.

10. Uit de voorgaande overwegingen volgt tevens, dat op de handelwijze van de gemeente Roosendaal niets valt aan te merken. De gemeente maakt gebruik van de door de Belgische autoriteiten en de Regiopolitie gemaakte afspraken bij de invordering van parkeerboetes bij houders van en Belgisch kenteken.

De onderzochte gedraging van het college van burgemeester en wethouders van Roosendaal is eveneens behoorlijk.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedragingen van

1. de korpsbeheerder van de Regiopolitie Midden en West Brabant, en
2. het college van burgemeester en wethouders van Roosendaal

is niet gegrond.

Onderzoek

Op 29 augustus 2009 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van de heer S. te Kalmthout (België), met een klacht over een gedraging van de korpsbeheerder van de Regiopolitie Midden en West Brabant en een gedraging van het college van burgemeester en wethouders van Roosendaal.

Naar deze gedragingen werd een onderzoek ingesteld.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen. Betrokkenen deelden mee zich met de inhoud van het verslag te kunnen verenigen.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

1. Verzoekers brief van 29 augustus 2009, met bijlagen;
2. De brief van de korpsbeheerder van 16 november 2009;

3. De brief van burgemeester en wethouders van 10 december 2009.

Bevindingen

Zie onder Beoordeling.

Achtergrond

1. Verdrag tussen het Koninkrijk der Nederlanden, het Koninkrijk België en het Groothertogdom Luxemburg inzake grensoverschrijdend politieel optreden. (Verdrag van 8 juni 2004, Trb. 2005, 35).

In hoofdlijnen komt het verdrag erop neer, dat de politiediensten van de Beneluxlanden vanaf 1 maart 2005 nog nauwer gaan samenwerken dan voorheen. De bevoegdheden van een politieagent in het buitenland zijn uitgebreid en onder meer de uitwisseling van informatie is vergemakkelijkt. Persoonsgegevens kunnen enkel worden uitgewisseld om misdrijven te voorkomen of op te sporen. Deze gegevens worden niet langer dan noodzakelijk bewaard.

2. Brief van de minister van Justitie van 17 maart 2009 aan de voorzitter van de Tweede Kamer, met de antwoorden op de vragen van het lid Pechtold (D66) over de inning van gemeentelijke belastingen en gefiscaliseerde parkeerboetes in het buitenland.

De brief van de minister betreft onder meer het volgende.

"a. Wat betreft de incasso van gemeentelijke belastingen en gefiscaliseerde parkeerboetes op in het buitenland wonende belastingschuldigen dient de heffing en invordering van een gemeentelijke parkeerbelasting door een gemeentelijke belastingdienst te worden onderscheiden van de handhaving van het parkeerbeleid door politie en justitie, waarbij parkeerboetes worden geïnd door het Centraal Justitieel Incassobureau (CJIB).

Gemeenten kunnen per post een dwangbevel betekenen, ook als een belastingschuldige in het buitenland woont. Gemeenten moeten daarvoor wel beschikken over adresgegevens van de belastingschuldige. Voorts kan de gemeente gebruik maken van technische hulpmiddelen zoals een wielklem.

De huidige invorderingsverdragen met Duitsland en België en het Benelux Invorderingsverdrag zijn niet van toepassing op het invorderen van gemeentelijke belastingen.

b. Het is bekend dat in het buitenland geen beslag kan worden gelegd voor gemeentelijke belastingen en gefiscaliseerde parkeerboetes. Uitgangspunt bij overtreding van een gemeentelijke parkeerverordening door buitenlanders is dat de sanctie ter plaatse dient te

worden voldaan. Gemeenten zijn vrij om contact op te nemen met buitenlandse instellingen die bereid zijn om in bepaalde gevallen, en tegen vergoeding van de kosten gegevens zoals naam, adres en woonplaats van bezitters met voertuigen met kentekens uit hun land ter beschikking te stellen. Aan de hand van die gegevens kunnen gemeenten een gerechtelijke procedure starten om de beschikking te krijgen over de civielrechtelijke dwangmiddelen om in Nederland verschuldigde parkeerbelastingen alsnog betaald te krijgen.

Het vinden van een oplossing via internationale samenwerking stuit op een aantal belangrijke praktische belemmeringen. Gebleken is dat bij Duitsland en België vooralsnog te weinig bereidheid bestaat om de werkingssfeer van de invorderingsverdragen uit te breiden tot gemeentelijke belastingen, vooral omdat voor de gemiddeld zeer bescheiden parkeerbelastingen relatief hoge kosten voor administratieve bijstand moeten worden gemaakt.

Overigens is er een voorstel van de Europese Commissie tot wijziging van de richtlijn betreffende de wederzijdse bijstand bij de invordering van schuldvorderingen (2008/55/EG van 26 mei 2008), die er toe strekt om bepaalde gemeentelijke belastingen onder de werking van de richtlijn te brengen. Als dat voorstel wordt aanvaard moet nog worden gezien hoe zich dat verhoudt tot artikel 25 van de Verordening EG 1179/2008. In dat artikel is bepaald, dat geen verzoek om bijstand kan worden gedaan voor vorderingen van (in totaal) minder dan € 1500, omdat de kosten van het verlenen van bijstand in onevenredige verhouding staan tot het te vorderen bedrag."

3. Convenant samenwerking Regiopolitie Midden en West Brabant en de gemeente Maastricht.

a. Het convenant tot samenwerking is vastgelegd in een overeenkomst tussen het Regiokorps politie Midden en West Brabant en de gemeente Maastricht die is ingegaan op 1 juli 2008 voor de duur van vijf jaren, en die geacht wordt stilzwijgend met vijf jaren te zijn verlengd tenzij één der partijen tijdig heeft opgezegd.

De overeenkomst bevat onder meer het volgende:

"Overwegende:

A. - dat door de Dienst Inschrijving en Vervoer van het Ministerie van Verkeer en Infrastructuur te Brussel, België (...) het recht in Nederland is toegekend voor het bevragen van kentekens van in België geregistreerde voertuigen ten behoeve van fiscale parkeerovertredingen aan de Regio Midden- en West-Brabant;

- dat voor de verwerking van gefiscaliseerde parkeerovertredingen het noodzakelijk is dat de NAW gegevens (naam, adres, woonplaats van tenaamgestelde) aan de verwerkende instanties worden kenbaar gemaakt (alle Nederlandse gemeenten waar

parkeerovertredingen gefiscaliseerd zijn);

- dat uit een oogpunt van handhaving van het parkeerbeleid en het beginsel van rechtsgelijkheid noodzakelijk is dat zowel Nederlandse als buitenlandse overtreeders gelijkelijk worden beboet;

- dat de politie bekwaam en in staat is deze bevraging te doen en de aldus verkregen gegevens uit te wisselen aan de gemeente;

- dat de bevraging is gelegaliseerd in de regeling tussen de bevoegde autoriteiten van Nederland en België van 25 september 1997, nr. AFZ97/3531 M en gepubliceerd in staatscourant 232 van 2 december 1997."

In het convenant is verder vastgelegd op welke wijze de politie de aanvragen om NAW gegevens verwerkt en indient bij de desbetreffende Belgische dienst, welke betalingsverplichtingen de gemeente Maastricht aan de politie heeft, en welke voorwaarden gelden ten aanzien van de looptijd, de beëindiging en een wijziging.

b. De hiervoor aangehaalde regeling van 25 september 1997, nr AFZ97/3531 M, bevat onder meer het volgende:

"De bevoegde autoriteiten van Nederland en België regelen, na overleg,

op basis van de Richtlijn 77/799/EEG (...)

en

gelet op de wens van beide Staten om de wederzijdse bijstand tussen Nederland en België te intensiveren (...)

de uitwisseling van inlichtingen die in één van beide of in beide Staten van nut kunnen zijn voor een juiste vaststelling van de belastingen naar het inkomen en het vermogen en van de belastingen over de toegevoegde waarde als volgt:

1. De automatische uitwisseling van inlichtingen als bedoeld in artikel 3 van de richtlijn heeft betrekking op:

A. Inzake belastingen naar het inkomen en het vermogen:

(...)

B. inzake belasting over de toegevoegde waarde:

(...)

2. De intensivering van de spontane uitwisseling van inlichtingen zoals bedoeld in artikel 4, eerste en tweede lid, van de Richtlijn heeft betrekking op:

A. Inzake belastingen naar het inkomen en het vermogen:

(...)

B. Inzake belasting over de toegevoegde waarde:

(...)

3. De bevoegde autoriteiten van beide Staten verbinden zich er eveneens toe de uitwisseling van inlichtingen op verzoek alsook de spontane uitwisseling van inlichtingen die hiervoor niet specifiek worden opgesomd, te intensiveren.

(...)"

4. Op de website van de VNG (Vereniging van Nederlandse Gemeenten), in de rubriek "Parkeerbelastingen" staat over het onderwerp "Buitenlandse kentekenhouders" onder meer het volgende:

"Opvragen NAW-gegevens buitenlandse kentekens

(...)

Het opvragen van Belgische kentekens

Als u voor het eerst gegevens opvraagt moet u contact opnemen met de gemeente Maastricht (...). Daarna kunt u gebruik maken van onderstaand e-mailadres (Van de Regiopolitie Midden en West Brabant; N.o.).

In de mail moet het aantal aanvragen en de periode(n) vermeld worden.

(...)

Pilot uitwisseling NAW-gegevens VNG en RDW

In oktober 2006 zou de RDW in samenwerking met de VNG een pilot starten voor het opvragen van de NAW-gegevens van buitenlandse kentekenhouders die afkomstig zijn uit België, Duitsland, Polen en Zwitserland. Aan deze pilot doen de volgende gemeenten mee: (Roosendaal; N.o.)

De pilot die in oktober 2006 zou starten, wordt naar verwachting in april 2007 gestart door de RDW. De pilot beperkt zich tot België en Duitsland.

Pilot nog niet gestart

'De pilot met België en Duitsland voor het uitwisselen van de NAW-gegevens van buitenlandse kentekenhouders kan nog in 2007 van start gaan.' Dat was de verwachting van de Dienst Wegverkeer (...)

Maar kort daarop kwam er een kink in de kabel.

België

De Belgische Dienst voor inschrijving van Voertuigen (DIV) twijfelt over de juridische basis voor de informatie-uitwisseling. De twijfel is zelfs zo groot dat België de informatie niet wil uitwisselen. Overigens verstrekt de Nederlandse RDW wel al enkele jaren informatie aan Belgische gemeenten voor parkeerovertredingen die Nederlanders in België veroorzaken."